

СИЛАБУС ВИБІРКОВОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

СОЦІАЛЬНА ДІАГНОСТИКА, ПРОФІЛАКТИКА І ЕКСПЕРТИЗА В ОРГАНІЗАЦІЯХ

КОНТАКНА ІНФОРМАЦІЯ ВИКЛАДАЧА:

Парфанович Іванна Іванівна – доктор педагогічних наук, професор кафедри психології і соціальної роботи КОГПА ім. Тараса Шевченка. Основні нормативні освітні компоненти: соціальна діагностика.

Контактний телефон викладача +380963432565

Профайл викладача

E-mail викладача

parfanovich@ukr.net

Розклад консультацій

Очні / дистанційні консультації (середа)

Час проведення

16.00 – 17.00

Місце проведення

Аудиторія №46

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

ОК СОЦІАЛЬНА ДІАГНОСТИКА, ПРОФІЛАКТИКА І ЕКСПЕРТИЗА В ОРГАНІЗАЦІЯХ – вибірковий компонент освітньо-професійної програми 011 Освітні, педагогічні науки для другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Обсяг курсу – 4 кредити ЄКТС, 120 год. Підсумковий контроль – залік.

Мета та цілі курсу

Дисципліна «Соціальна діагностика, профілактика і експертиза в організаціях» спрямована на ознайомлення з новими надбаннями в теорії та практиці соціальної роботи в Україні та за кордоном і формування професійних компетентностей.

Курс спрямований на підсилення формування у здобувачів **професійних компетентностей:**

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати проблеми, задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері освітніх, педагогічних наук.

Загальні компетентності:

ЗК2.Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК3.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4.Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6.Здатність виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

ЗК7.Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК8.Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

ЗК10.Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

Спеціальні компетентності:**ФК1.**Здатність проєктувати і досліджувати освітні системи.**ФК4.**Здатність здійснювати експертизу та надавати консультації з питань освітньої політики та інновацій в освіті.**Програмні результати навчання****ПРН 1.**Знати на рівні новітніх досягнень концепції розвитку освіти і педагогіки, методологію відповідних досліджень.**ПРН 6.** Розробляти та реалізовувати інноваційні й дослідницькі проєкти у сфері освіти/педагогіки та міждисциплінарного рівня із дотриманням правових, соціальних, економічних, етичних норм.**ПРН 12.** Обґрунтовувати та планувати проєкт, виконувати проєкт, оприлюднювати його результати, керувати проєктом.**Структура курсу**

Години (лек. /сем.)	Тема	Результати навчання	Завдан- ня
2/2	1.Соціальна діагностика як наука, навчальна дисципліна і технологія соціально-педагогічної роботи. Становлення соціальної діагностики.	Сформувати мета, завдання соціальної діагностики як науки, навчальної дисципліни і технології соціально-педагогічної роботи. Знати принципи соціальної діагностики, місце, роль і значення соціальної діагностики, вимоги до професійного рівня соціального діагноста, історію становлення соціальної діагностики як елемента соціальної політики, засоби соціальної діагностики: виникнення, інтерпретація поняття	Презентації, питання, вправи, тести
2/2	2.Характер соціальної проблеми як визначальний чинник в соціальній діагностиці.	Розуміти поняття соціальної норми і соціальної патології. Володіти класифікацією соціальних проблем: Проблеми поведінкового функціонування індивіда; сімейні проблеми; проблеми моделювання світу й людей в ньому; проблеми соціальної стратифікації та ін. Аналізувати характер	Презентації, питання, вправи, тести

		соціальної проблеми як фахівця соціальної сфери.	
2/2	3. Рівні соціальної діагностики.	Знати класифікацію рівнів соціального діагнозу. Визначати соціальний діагноз на загальнодержавному рівні, специфіку соціального діагнозу на регіональному рівні та у закладах соціального обслуговування населення. Мати уявлення про методи роботи на різних рівнях соціального діагнозу, експертну оцінку. Мати готовність здійснювати експертне прогнозування й моделювання розвитку ситуації.	Презентації, питання, вправи, тести
2/2	4. Соціально-діагностичні методи в соціальній роботі.	Знати вимоги, що ставляться до застосування методів діагностики, характеристику методів діагностики: спостереження, бесіда, інтерв'ю, експертна оцінка, параметричний метод, метод біографій, кейс-метод та ін. Аналізувати методи статистичного, структурного аналізу; методи вимірювань; моделювання (конструювання); прогнозування. Характеризувати методи і методики в діагностичній роботі.	Презентації, питання, вправи, тести
2/2	5. Технологія соціального діагнозу.	Знати алгоритм технології соціального діагнозу на індивідуальному рівні, вимоги щодо реалізації технологічного підходу соціального діагнозу, етапи здійснення соціальної діагностики. Порівнювати етапи і алгоритм дій в діагностуванні. Здійснювати соціально-педагогічне прогнозування.	Презентації, питання, вправи, тести

2/2	6. Соціальний діагноз мікросередовища особи.	Розуміти соціальне середовище як необхідну умову соціалізації особистості, класифікацію проявів соціального середовища. Знати структуру, етапи, завдання, зміст діагностики мікросередовища. Мати уявлення про методику організації соціально-педагогічного комплексу (СПК).	Презент ації, питання, вправи, тести
2/2	7. Соціальна діагностика в роботі з клієнтом.	Розуміти особливості соціального діагнозу особи. Знати структуру й методика соціального діагнозу особи. Визначати характер проблем індивіда: соціального становища, психолого-педагогічного розвитку, психоемоційного самопочуття, проявів поведінкових девіацій, спрямованості розвитку. Вміти застосовувати методики для визначення детермінант відхилень у розвитку, самопочутті й поведінці індивіда.	Презент ації, питання, вправи, тести
2/2	8. Методика і технологія соціального діагнозу сім'ї.	Знати особливості соціального діагнозу сім'ї. Реалізовувати методику діагностики сім'ї, діагностування сім'ї на рівні її підсистем. Аналізувати документування результатів соціального діагнозу сім'ї.	Презент ації, питання, вправи, тести
2/2	9. Соціальна профілактика як аспект соціальної політики держави.	Знати сутність соціальної профілактики, роботи порівняльний аналіз соціальної профілактики і превентивної діяльності. Мати уявлення про соціальну профілактику як відображення концепції соціального виховання дітей, підлітків, молоді й	Презент ації, питання, вправи, тести,

		соціального контролю за дотримання прав і інтересів особи в державі. Знати зміст соціально-профілактичної діяльності, мету, предмет, завдання, об'єкт, суб'єкт профілактичної дії.	
2/2	10. Організаційні основи та планування соціальної профілактики .	Розуміти зміст соціально-організаційного й психолого-педагогічного компонентів профілактики. Знати типи, види, рівні профілактики, моделі профілактичної діяльності. Мати уявлення про комплексне планування соціальної профілактики, виконання програм профілактики на регіональному й місцевому рівнях. Характеризувати програми профілактики, їх призначення, риси успішних і неефективних профілактичних програм. Аналізувати практичну діяльність соціальних структур з впровадження й виконання програм профілактики.	Презент ації, питання, вправи, тести
2/2	11. Методи та форми соціально-профілактичної роботи.	Володіти знаннями про систему соціально-профілактичної роботи. Знати законодавче, нормативно-правове, теоретичне забезпечення соціальної профілактики. Мати уявлення про методику роботи зі впровадження форм і методів профілактичного характеру. Застосовувати методи профілактики, форми профілактичної дії, засоби профілактики. Знати специфіку реалізації технологій соціальної профілактики на різних	Презент ації, питання, вправи, тести

		рівнях держави.	
2/2	12. Система соціальної профілактики в практичній діяльності соціальних структур.	Знати специфіку діяльності закладів, установ, організації в аспекті реалізації профілактичних завдань, соціальних інститутів і соціальних структур в державі. Розуміти реалізацію соціальної профілактики за напрямками профілактичної дії. Мати уявлення про регламентацію, технологічність, творчість, ініціативу в діяльності соціальних структур при здійсненні первинної, вторинної, третинної профілактики.	Презент ації, питання, вправи, тести
2/2	13. Соціальна профілактика окремих негативних явищ.	Розуміти профілактику за видами девіацій та як необхідну умову забезпечення диференційованого підходу до соціальної профілактики негативних суспільних явищ. Знати основні сфери життєдіяльності людини та профілактичне забезпечення. Визначати соціальне сирітство, сімейне неблагополуччя, незайнятість, бездомність, бездоглядність, адиктивна, суїцидальна, протиправна поведінка як об'єкт профілактичної дії. Знати закономірності й тенденції у суспільному розвитку, соціальні норми й стандарти.	Презент ації, питання, вправи, тести
2/-	14. Рання превентивна робота.	Знати порівняльний аналіз понять соціальної профілактики, превентивної роботи, ранньої профілактики, ранньої превенції, категорії осіб, які підлягають ранній превентивній роботі. Здійснювати індивідуально-	Презент ації, питання, вправи, тести

		диференційований підхід до ранньої превентивної роботи. Визначати діагностичний компонент ранньої превенції, групи ризику та «приховано» важковиховувані особи. Мати готовність здійснювати профілактику корекцію як етапи ранньої превентивної роботи.	
2-	15.Організація індивідуальної профілактичної роботи з особами, які допускають негативні прояви поведінки.	Знати специфіку здійснення організації індивідуальної профілактичної роботи з особами, які допускають негативні прояви поведінки як процесу перевиховання. Мати уявлення про індивідуально-диференційований підхід до корекційно-реабілітаційної роботи. Знати категорії осіб, стосовно яких здійснюється корекція та реабілітація. Розуміти та впроваджувати профілактика, корекцію, реабілітацію як етапи ранньої превентивної роботи.	Презентації, питання, вправи, тести

Методи навчання. Пояснювально-ілюстративні та проблемно-інтерактивні: лекції-презентації із застосуванням ІКТ, пояснення, розповідь, евристична бесіда, творчі есе, дискусії, моделювання ситуацій, бліц-опитування, тематичні презентації, робота в парах, поточні тестування, виконання індивідуальних психологічних досліджень, самостійна робота, робота з науковою літературою.

Методи та форми дистанційного навчання: освітня платформа Moodle, Інтернет-конференція на платформі Zoom, вебінари.

Методи контролю. Поточне оцінювання: усне та письмове опитування, поточне тестування, психологічні диктанти, оцінювання презентацій із застосуванням ІКТ, само- та взаємооцінювання, підсумковий тест. Підсумковий контроль – залік.

Технічне й програмне забезпечення (обладнання) – електронний варіант тез лекцій, тематика семінарських занять та практичних завдань до них, електронні версії інформаційного забезпечення на освітній платформі Moodle, тестові завдання.

Відвідування занять

Відвідування занять є обов'язковим. Допускаються пропуски занять з поважних причин. Для успішного засвоєння програмного матеріалу студент зобов'язаний самостійно вивчити матеріал пропущеного заняття; конструктивно підтримувати зворотній зв'язок на всіх заняттях; дотримуватись дедлайнів у виконанні завдань; брати участь у контрольних заходах (поточний, підсумковий контроль).

Відпрацювання пропущених занять

Відпрацювання пропущених занять є обов'язковим незалежно від причини пропущеного заняття. Заняття відпрацьовується під час консультації викладача. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.

Академічна доброчесність

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями. Будь-яке копіювання або відтворення результатів чужої праці кваліфікується як порушення норм і правил академічної доброчесності та передбачає притягнення винного до відповідальності у порядку, визначеному [Положенням про академічну доброчесність в КОГПА ім. Тараса Шевченка, Положенням про запобігання плагіату та впровадження практики належного цитування у навчальному процесі КОГПА ім. Тараса Шевченка.](#)

Зарахування результатів неформальної освіти

Відповідно до положення Академії про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (<http://www.kogpi.edu.te.ua/images/stories/Henrikh/polozhennya-pro-neformalnuosvitu.pdf>), може бути здійснено зарахування окремих компонентів навчальної дисципліни із представленням відповідних підтверджуючих документів (сертифікатів курсів, тренінгів, вебінарів тощо), за відповідною заявою здобувача вищої освіти. Визнання результатів навчання, отриманих шляхом неформальної освіти, відбувається у семестрі, що передує вивченню дисципліни.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

- 1.Алексєєв О. І. Шкідливі звички серед учнівської молоді / О. І. Алексєєв, І. В. Чень : навчальний посібник. Дрогобич: Коло, 2002. 136 с.
- 2.Амінов Н. А. Психодіагностика спеціальних здібностей соціальних працівників. *Соціальна робота*. К. : 1992. 2011. 137 с.
- 3.Архипова С.П., Майборода Г. Я. Соціальна педагогіка : навчально-методичний посібник. Черкаси – Ужгород : Мистецька лінія, 2002. 268 с.
- 4.Батьків не обирають...(проблеми відповідального батьківства в сучасній Україні). К.:А.Л.Д.,1997. 144 с.
- 5.Визначення типів неадекватного сімейного виховання у підлітків в роботі центрів соціальних служб для молоді. Тернопіль, 2005. 18 с.
- 6.Визначення типів неадекватного сімейного виховання у підлітків в роботі

- центрів соціальних служб для молоді. Тернопіль, 1995. 18 с.
7. Гурлева Т. С. Розвиток автономної відповідальності у підлітка: аргументи «за». *Практична психологія та соціальна робота*. 2003. № 9. С.64–68.
 8. Короткова Л., Вихров О. Підвищувати відповідальність батьків за виховання дітей. *Право України*. 2016. С. 46–48.
 9. Методика соціальної діагностики взаємостосунків в суспільстві / Теорія і методика соціальної роботи. К., 2004. С. 78–124.
 10. Оржеховська В. М. Профілактика правопорушень серед неповнолітніх / В. М. Оржеховська : навч.-метод. пос. К., 2006. 352 с.
 11. Скуратівський В. А. Основи соціальної політики : навч. посіб. К.: МАУП, 2002. 200 с.
 12. Соціальна робота в Україні : теорія і практика : посібник для підвищення кваліфікації працівників центрів соціальних служб для молоді. У 2-х ч. / за заг ред. А. Я. Ходорчук. К. : УДЦССМ, 2001. 296 с.
 13. Технології соціально-педагогічної роботи : навч. пос. / за заг. ред. проф. А.Й.Капської. К., 1000. 372с.
 14. Технологія роботи з різними категоріями клієнтів центрів соціальних служб для молоді : методичний посібник / С. В. Толстоухова, О.О.Яременко, О.В.Вакуленко та ін. К.: ДЦССМ, Державний інститут проблем сім'ї та молоді, 2003. 88 с.
 15. Тютюн, алкоголь, наркотики в молодіжному середовищі: вживання, залежність, ефективна профілактика / О.О.Яременко (кер.авт.кол.), О.М. Балакірева, О. О. Стойко та ін. К.: Державний інститут проблеми сім'ї та молоді, Укп.ін-т соц.досліджень, 2015. Кн.7. 196 с.
 16. Фіцула М. М. Педагогічні проблеми перевиховання учнів. Видання друге, доповнене, перероблене. Тернопіль, 1999. 141 с.
 17. Четвертак В. М. Злочинність очима підлітка. *Практична психологія та соціальна робота*. 2008. № 2. С.141.
 18. Юнак В. Ю. Наркоманія – дорога в безодню. К. : Здоров'я, 2001. 160 с.